

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Patrik Sandev

Reflexe realismu v srbském dramatu

Bakalářské práce Patrika Sandeva se zabývá podobami realismu v kontextu srbského dramatického umění. Autor se v ní jeho vlastním slovy pokouší „zanalyzovat a zmapovat srbské dramatické prostředí během 19. století, především období realismu.“ (s.4) Tuto ambici se pak realizují v troch kapitolách, které mají charakter přehledu.

Srbský realismus je dnes literární historií zpracován celkem detailně. Máme k dispozici přehledové monografie, komparatisticky psané studie, detailní monografie. Svou pozici má celkem přirozeně také v klíčových přehledových pracích především Dějinách srbské literatury. A právě Istorija srpske književnosti od Jovana Deretića je pro Sandeva klíčovým textem. Tento přehledový styl psaní doplňuje o občasně pro jeho metodu důležité historiografické expozé. Obecně lze tedy říct, že autor inklinuje k té části literární vědy, kterou poznáme jako literární historii. Tento přístup se bez ohledu na radikalitu nebo pietnost nemůže vyhnout něčemu co bych chtěl nazvat pozitivistickou precizností. Součástí těchto, dnes ne zcela právem opomíjených metodologických přístupů, byla a doufám také v budoucnu bude schopnost, třídít existující prameny a vytěžit z nich pro reinterpetace starých problémů co nejvíc. Proto je pro mě poněkud překvapivé, když se v přehledové práci tohoto typu rezignuje na důležité texty. Chybí zde Frank Wollman, částečně i některé poznámky Miroslava Kvapila a zcela absentují i texty Dušana Ivanića. Abych nebyl zbytečně dlouhý, zmíním detailněji jenom srbského literárního vědce Dušana Ivanića. Především jeho interpretace a pohledy mohly Sandevovi pomoci s tím jak vůbec definovat realismus. Nechci tím říct, že jeho pohled na realismus není relevantní, částečně mi základní vnímání realismu jako reakce na romantismus konvenuje, ale chtělo by to více rozvést. Možná vnést něco jako pochybnost, nebo jednoduše za objektivitu realismu dát otazník, nebo ještě jinak vnímat realismus a jeho rezultáry jako estetikum i když kdosi z Markovičových žáku napsal že estetikum je třeba zničit. Když jako negativum vidím v prvních dvou částech absenci celého trsu důležitých textů, tak na druhou stranu oceňuji snahu autora nastínit alespoň krátce pozice realismu v regionu. Je to snad pozitivní signál pro areálové pojetí balkanistiky o které se v českém prostředí usilujeme.

Literárněvědné práce mají až na několik málo výjimek vrchol v interpretačních částech. V případě práce kolegu Sandeva se však toto očekávání nenaplní. V analytické části se pohybuje na povrchu a nedaří se mu dvě celkem dobře zvolená díla přechít do hloubky. Podobně jako v první a druhé části postrádám kritickou dispozici, bez které není možné komentovat jednotlivé aspekty literárního

procesu. Kdybych měl najít větu, která nejlépe vystihuje pokus kolegu Sandeva řekl bych „ O literatuře bez literatury.“

I přes zmíněné připomínky považuji práci Patrika Sandeva za potřebnou a doporučuji jí k obhajobě s hodnocením dobře.

Otázky do případné diskuze: V textu autor zmiňuje dva klíčové texty Svetozara Markoviće Pevanje i mišljenje a Realnost u poeziji. Četl autor tyto texty, a když ano do jaké míry jsou tyto texty v shodě nebo v rozporu s poetikou srbského realistického dramatu např. u Nušiće, Kočiće a Glišiće?

Jedním z konstitutivních rysů klasicky komponovaných dramatických textů je dialog. V čem se liší nebo naopak podobá dialog v dvou analyzovaných textech?

Skalité 23. 8. 2014

Mgr. Igor Mikušiak